



ת"פ 51162/07/11 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד איסמת בן סאלם אבו חאמד

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"ט תמוז תשע"ה
16 יולי 2015

ת"פ 51162-07-11 מדינת ישראל נ' אבו חאמד

לפני	כב' השופט רון סולקין
המאשימה	מדינת ישראל - פמ"ד ע"י ב"כ עו"ד שרון שוורץ
נגד	איסמת בן סאלם אבו חאמד ע"י ב"כ טלי קסלסי
הנאשם	

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 274(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן כא/1, בהן הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בתאריך 28.07.11, סמוך לשעה 01:12, נהג הנאשם ברכב בעיר אופקים. עת עכבו שוטרים את הנאשם ברכבו, לאור ריח אלכוהול שנדף מפיו ובקבוק וודקה שנמצא בסמוך לו, חשדו השוטרים, כי נוהג תחת השפעת אלכוהול, וביקשו ממנו להתלוות אליהם לתחנת המשטרה בעיר, לצורך בדיקת אלכוהול.

הנאשם סירב לעבור הבדיקה, וכשהובא לתחנת המשטרה ניסה לברוח מהשוטרים המעכבים. כאשר דלק אחריו אחד השוטרים וביקש לתפסו - דחף אותו הנאשם ובעט בו מספר בעיטות כדי למנוע ממנו לעשות כן.

בין הצדדים נקשר הסדר, במסגרתו תוקן כתב האישום, אשר בתחילה יחס לנאשם עבירות נוספות, והנאשם הופנה לחקירת שירות המבחן למבוגרים.

במסגרת ההסדר, שהוצג ביום 26.02.12 הגבילה התביעה את טיעוניה לעונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; מאסר מותנה; קנס. להגנה נתאפשר, במסגרת ההסדר, לטעון כראות עיניה.



ראיות לעונש

התביעה לא הגישה ראיות לעונש בענינו של הנאשם.

ההגנה הגישה, לענין העונש, תדפיס בנק (נ/1) וכן מכתב המלצה ממחלקת כח אדם במפעל בו עובד הנאשם (נ/2), ממנו עולה, כי הוערך, באותה העת, כמי שעובד לשביעות רצון מעסיקו ומגלה אחריות, מסירות, התמדה וחריצות.

הערכת שירות המבחן למבוגרים

בענינו של הנאשם הוגש תסקיר, נושא תאריך 07.08.12, המפרט את נסיבותיו האישיות. הנאשם בשנות ה - 20 לחיו, נשוי ואב לילד. בעת עריכת התסקיר מסר כי עובד במפעל לשחיתת עופות, והציג אישור על כך, כי מעסיקיו מעריכים אותו כמי שמבצע עבודתו בנאמנות, בחריצות, והוא בעל יחסי אנוש טובים.

הנאשם בן למשפחה פוליגמית. מאמו של הנאשם נולדו 11 אחים, ולאביו גם רעיה נוספת. האב עובד במפעל גדול ואילו האם עובדת אף היא במשחטת העופות.

הנאשם טען בפני עורכת התסקיר, כי אינו נוהג לצרוך אלכוהול באופן קבוע, וכי בקבוק הוודקה שנמצא לצדו לא היה שייך לו.

הגם ששירות המבחן התרשם, כי לנאשם נטיה לצמצם ולטשטש את התנהגותו עוברת החוק וכי הוא מתקשה לזהות בעיתיות בהתנהגותו ולראות את השלכות מעשיו - הרי לנוכח כך, שבאותה תקופה, מסר, כי עובד באופן קבוע, ומחשש כי יחשף לאוכלוסיה עוברת חוק - המליץ שירות המבחן

להשית על הנאשם עונש שיקומי חינוכי בדמות עבודות של"צ בהיקף 180 שעות, וכן התחיבות להמנע מעבירה.

גזר הדין הקודם

לאחר מספר עיכובים שנבו מאי התיצבות הנאשם בפני גורמים שונים, כגון הממונה על עבודות השירות - נשמעה ביום 14.02.13, פרשת העונש בענינו של הנאשם. באותו יום, ניתן גזר דין, בו, לנוכח המלצת שירות המבחן ולאחר שבית המשפט שמע טענות הצדדים - נגזר דינו של הנאשם לעונש שיקומי, בדמות צו של"צ בהיקף 180 שעות, וזאת בהתאם להמלצת שירות המבחן למבוגרים. כן נדון הנאשם לענשים של מאסר מותנה וקנס בן 5,000 ₪ (להלן: "גזר הדין הקודם").

זאת, תוך חריגה לקולא ממתחם הענישה שנקבע בגזר הדין, שעמד בין מאסר בפועל למשך 3 חדשים ועד ל - 18



חדשים, כשהנימוק המרכזי לכך היה, לאפשר לנאשם להשתקם ולמנוע קטיעת הרצף התעסוקתי.

בשולי גזר הדין הוזכר הנאשם, כי אי התיצבות לריצוי עבודות השל"צ או אי שיתוף פעולה עם שירות המבחן - עלול להביא להפקעת צו השל"צ ולדיון מחודש בשאלת העונש בתיק זה.

הפקעת צו השל"צ

בחלוף כשנתיים חסר חודש ממתן גזר הדין, בתאריך 08.01.14, הוגשה, מטעם שירות המבחן למבוגרים, בקשה להפקעת צו השל"צ ולדיון מחודש בשאלת ענשו של הנאשם.

מהבקשה עולה, כי חרף ההזדמנות והקלה המפליגה לה זכה הנאשם, נמנע מלשתף פעולה בנוגע לריצוי עבודות השל"צ. הנאשם ריצה 35 שעות בלבד מתוך 180 השעות בהן חויב. בחלוף זמן, נפגש עם קצינת המבחן, כאשר באותה פגישה דיבר באופן מנותק ואסוציאטיבי. לאחר תחקור התברר, כי צורך סמים מסוכנים, ושירות המבחן התרשם, כי מצוי במצב נפשי מורכב עקב כך.

שירות המבחן זימן את רעית הנאשם, אשר מסרה כי הנאשם החל לנהוג באלימות, ומתנהג בחוסר איזון נפשי. רעית הנאשם הפנתה אותו לפסיכיאטר אשר התרשם, כי הנאשם סובל מהפרעות על רקע בשימוש בסמים ואלכוהול והמליץ על טיפול, ואולם, אליבא דרעית הנאשם, מסרב הוא ליטול את הטיפול.

שירות המבחן התרשם, כי במצבו של הנאשם מהווה הוא סיכון במקום עבודות השל"צ והמליץ על הטלת עונש חלופי.

הנאשם זומן לדיון בהפקעת השל"צ. לאחר שלא התיצב לדיון אחד, ובהיעדר אישור מסירה כדן, נדחה הדיון למועד נוסף - אז התיצב הנאשם, ואולם הדיון נדחה, משלא היה הנאשם מיוצג, ולנוכח עמדת התביעה, אשר עתרה להשית מאסר בפועל חלף צו השל"צ.

לקראת המועד הנדחה הוגש תסקיר נוסף בענינו של הנאשם, אשר פירט, כי הנאשם זומן לבדיקות שתן על מנת לבחון האם צורך סמים, אך נמנע מלהגיע. עוד נמסר, כי ניתן הקשר עם הרופא המטפל וחדל ליטול טיפול תרופתי. הנאשם אמנם הביע רצון לחזור ולבצע את עבודות השל"צ, אך מחמת כך שנמנע מלשתף פעולה עם שירות המבחן וכי לא הובהר מצבו מבחינת צריכת סמים על ידו - נמנע שירות המבחן מלהמליץ על מתן נסיון נוסף לנאשם. שירות המבחן המליץ, באותה העת, להשית עונש חלופי בדמות קנס מרתיע.

לדיון הבא, שהתקיים ביום 14.07.14, התיצב סניגור שמונה לנאשם, אך הנאשם נמנע מלהתיצב ונמסר כי ניתן קשר גם עם שירות המבחן.

נגד הנאשם הוצא צו הבאה, אשר בוצע בתאריך 28.09.14. באותו מועד, שוחרר הנאשם על סמך טענתו, כי לא התיצב



לדיון בשל המלחמה (הכוונה למבצע "צוק איתן"), וניתנה לו הזדמנות נוספת להתייצב, תוך שהוזהר, כי במידה שלא יעשה כן - תשקל הוצאת צו הבאה ללא שחרור.

לקראת המועד הנדחה הוגש תסקיר נוסף מטעם שירות המבחן, ממנו עלה, כי הנאשם ניתק כליל הקשר עם שירות המבחן.

חרף האמון שניתן בנאשם, לא התייצב גם למועד הנדחה, ובית המשפט הורה פעם נוספת, בתאריך 19.01.15, על הבאתו של הנאשם בצו הבאה, ללא שחרור.

בתאריך 01.02.15, התקים דיון נוסף, כאשר צו ההבאה לא בוצע והנאשם לא הובא.

בתאריך 26.03.15, התקים דיון נוסף, והנאשם לא התייצב פעם נוספת, חרף כך שנערכו מספר ביקורים בביתו ונמסרה הזמנה לאביו. בית המשפט הורה על חידוש צו ההבאה, ללא שחרור.

באותו היום התייצב הנאשם מספר שעות לאחר סיום הדיון, ובית המשפט נעתר לבקשת הצדדים לקים הדיון פעם נוספת. לנוכח התנהלותו העקבית של הנאשם, אשר נמנע מלהתייצב בבית המשפט וניתק קשר עם גורמי הטיפול - הורה בית המשפט על קביעת תנאי שחרור להבטחת המשך התייצבותו. זאת, לאחר שהגנה עתרה להפנותו לבדיקה פסיכיאטרית אצל הפסיכיאטר המחוזי. בית המשפט נעתר לבקשה זו לפני משורת הדין, היות שלא הוצגו תימוכין ממשיים לטענה, כי הנאשם סובל ממחלת נפש, אלא מה שעלה מהמסמכים שהוצגו מטעם ההגנה היה, כי סובל מהפרעות אישיות על רקע שימוש בסמים, לרבות סמים קשים, ובאלכוהול, כי לא נצפו סימנים פסיכויטיים וכי מצבו הנפשי מאוזן.

ההגנה עררה לבית המשפט המחוזי על תנאי השחרור שנקבעו, ובהחלטה שניתנה בוטלו תנאי השחרור והנאשם שוחרר לביתו בחתימה על התחייבות עצמית.

בהמשך, נמנע נאשם פעם נוספת מלהתייצב לפני הממונה על עבודות השירות.

לאחר מכן, נעצר הנאשם בגין עבירה אחרת והובא לבדיקה בפני הפסיכיאטר המחוזי.

הפסיכיאטר המחוזי בדק הנאשם והתרשם מהעדר הפרעות בתהליך החשיבה; העדר פגיעה בריכוז או בזיכרון; העדר פגיעה בבוחן המציאות ושיפוט שמור.

הפסיכיאטר המחוזי אבחן הנאשם כמי שסובל מהפרעות התנהגותיות על רקע שימוש באלכוהול ובסמים, ואינו לוקה במחלת נפש כלשהי.



הפסיכיאטר מחוזי קבע, כי הנאשם מכיר את ההליכים המשפטיים, מתמצא היטב במושגים המשפטיים; מסוגל להעריך את טווח העונשין, משמעותן והשלכות של הראיות המובאות בפניו; מסוגל לבנות אסטרטגיה הגנתית ולשתף פעולה עם עורך דינו; אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדיון.

הפסיכיאטר המחוזי לא מצא, כי הנאשם זקוק למעקב או לטיפול כלשהו.

בדיון הבא, שהתקיים ביום 22.06.15, הסכימו הצדדים על הפקעת צו השל"צ, וזאת לנוכח כך, שהנאשם נעצר, כאמור, בגין תיק אחר.

עם הפקעת צו השל"צ, נשמעה מחדש פרשת העונש, וזאת על מנת לקבוע עונש חלופי תחת צו השל"צ, בהתאם להוראות סעיף 71ד(3) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

ראיות נוספות לעונש

לקראת שמיעת פרשת העונש בפעם השניה, הגישה התביעה, לענין העונש, מרשמו הפלילי המעודכן של הנאשם (ת/2), ממנו עולה, כי מאז מתן גזר הדין המקורי בתיק זה, נדון פעמיים נוספות בגין עבירות של פריצה לרכב; גניבה מרכב ואחזקת נכס חשוד כגנוב.

ההגנה לא הגישה ראיות נוספות לעונש.

טענות הצדדים

התביעה עותרת להשית על הנאשם עונש חלופי בדמות שישה חודשי מאסר לריצוי בפועל, וזאת בהתאם הסדר הטיעון שגובש מלכתחילה, בו הגבילה התביעה עצמה לטעון לעונש זה.

התביעה מדגישה את חומרת העבירות שעניין תקיפת שוטרים ואת הפגיעה בסדרי השלטון והמשפט.

התביעה מדגישה, כי שוטרים הממלאים תפקידם על פי חוק זכאים לפעול בלא שיהיו חשופים לאלימות פיסית או מילולית.

התביעה מדגישה, כי הטענות שהעלתה ההגנה בנוגע למצבו הנפשי של הנאשם, אינן מדויקות, וכי ההפרעות שנצפו בהתנהגותו מקורן היה בשימוש מודע בסמים ואלכוהול.



התביעה טוענת, כי הנאשם לא השכיל לנצל ההזדמנות שהוענקה לו, עת נדון לעונש שיקומי, ולפיכך עתרה להשית עליו, זו הפעם, עונש מאסר לריצוי בפועל בהתאם להסדר.

ההגנה מבקשת להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם ובכך שבעת שעבר העבירות, לא היו לו הרשעות קודמות.

לטענת ההגנה, מצבו הנפשי של הנאשם אינו יציב ולכן נמנע מלסיים ריצוי שעות השל"צ.

ההגנה טוענת, כי אין ליקח בחשבון מעצרו הנוכחי של הנאשם, בגין כך שטרם הורשע בעבירה.

ההגנה מבקשת להתחשב בחלוף הזמן מעת שעבר העבירות.

ההגנה טוענת, כי מעשיו של הנאשם לא גרמו נזק.

ההגנה עותרת להשית על הנאשם עונש חלופי בדמות קנס בלבד.

קצין המבחן אשר התייצב לדיון, חזר על האמור בתסקירים האחרונים.

אשר לפרוגנוזה העתידית בנוגע לנאשם, לעת הזו, ציין כי נוכח מעצרו הדבר אינו רלוונטי עוד.

אשר להמלצתו העדכנית של שירות המבחן בדבר העונש החלופי שיוטל עליו - ציין כי לעת הזו, לאור מעצרו של הנאשם ומשבחר זה האחרון, עוד טרם מעצרו, לנתק הקשר עם שירות המבחן - אין לשירות המבחן המלצה כלשהי בנוגע לעונש החלופי שיוטל.

בדברו האחרון של הנאשם, סיפר כי החל לבצע עבודות השל"צ מכל הלב, הלך למקום ביצועם כשלוש פעמים, אך לאחר מכן לא חש בטוב והיו לו המון בעיות, לכן הפסיק לרצות את שעות העבודה.

בהמשך למחלוקת, שעלתה בין הצדדים, במהלך הדיון בנוגע לשאלה - האם שולם הקנס שהוטל על הנאשם במסגרת גזר הדין הקודם, הוגשה הודעה מטעם ההגנה, לאחר שמיעת פרשת העונש, לפיה שולם הקנס במלואו, והתביעה, בהגינותה, אישרה הדברים.

דין והכרעה



העבירות שעבר הנאשם חמורות.

לא זו בלבד שהנאשם סירב לבדיקת אלוהול, כאשר נדף מפיו ריח אלוהול ובקבוק וודקה נמצא לצדו בזמן נהיגה, הרי גם ניסה להכשיל השוטרים בעבודתם ותקף שוטרים בבעיטות ובאגרופים.

עוד איים הנאשם על השוטרים.

נאמר לא פעם, כי שוטרי משטרת ישראל זכאים לעשות עבודתם בלא פחד ובלא מורא, וכי על בית המשפט להרים תרומתו לכך.

בגזר הדין המקורי, קבע בית המשפט מתחם הענישה בגין מכלול העבירות שעבר הנאשם, בין מאסר בפועל לתקופת בת שלושה חדשים ועד למאסר בפועל בן שנה ומחצה.

ברם, באותו שלב, לנוכח המלצתו השיקומית של שירות המבחן וכן הנתונים שהוצגו בנוגע לתפקודו הנורמטיבי והיצרני של הנאשם באותה העת - קיבל בית המשפט, אז, עתירת ההגנה לסטות ממתחם הענישה לצרכי שיקום.

עם זאת, כבר בעת מתן גזר הדין, הוזהר הנאשם, כי אי התיצבות בשירות המבחן; אי התיצבות לעבודות השל"צ; אי שמיעה הוראות לקצין המבחן, ואי שיתוף פעולה עמו - עלולים להביא להפקעת צו השל"צ ולדין מחודש בשאלת העונש.

דומה, כי אין מקרים רבים בהם ניתנו לנאשם הזדמנויות כה רבות לשוב ולשתף פעולה עם שירות המבחן, כמו במקרה דנן.

ברם, הנאשם דחה שוב ושוב היד המושטת ובחר שלא לנצל ההזדמנות המפליגה בקולתה, כפי שניתנה לו.

ההגנה הכבירה מילים על מצבו הנפשי הקשה, לשיטתה, של הנאשם, אשר הביאו לנטוש את ריצוי עבודות השל"צ.

אכן, טען הנאשם, כי הפסיק לבצע עבודות השל"צ בשל בעיות נפשיות.

ואולם, מאז טען זאת בפני שירות המבחן - הופנה לבירור מעמיק בסוגיה זו אצל הפסיכיאטר המחוזי, אשר חוות דעתו מדברת בעד עצמה, וכאמור, קובעת באופן נחרץ, כי לא זו בלבד שאין עדות להפרעות כלשהן בחשיבתו של הנאשם, אלא שהנאשם מתמצא היטב במושגים משפטיים; יודע אף להעריך את טווח העונשין ואת משמעותן והשלכותיהן של הראיות בתיק; בעל מוטיבציה להגנה עצמית ומסוגל לבנות אסטרטגיה להגנה משפטית.



אצל הנאשם לא נמצאה עדות לכל מחלת נפש, או למצב פסיכוטי כיום או בעבר, והפסיכיאטר המחוזי התרשם מהפרעות התנהגותיות על רקע שימוש לרעה באלכוהול ובסמים, ותו לאו.

כך שגם אם עלה בידי הנאשם, בעבר, ליצור רושם אחר, על סמך הצגת מסמכים חלקיים או טענות שונות כלפי שירות המבחן - משבורר ענין זה עד תומו, ולאור הממצאים שנקבעו - אין הנאשם זכאי להקלה כלשהי, וההיפך הוא הנכון - אם, במהלך התקופה בה שהה בקשר עם שירות המבחן ואמור היה לרצות עונש שהוטל עליו, החל להשתמש בסמים ובחמרים משני תודעה, אשר הרעו את מצבו - מהווה הדבר נסיבה לחומרא.

גם טענת ההגנה בנוגע לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, אינה יכולה להתקבל. ראשית, חלוף הזמן מהווה נסיבה לקולא, כאשר הזמן שחלף מעיד על כך, שהנאשם זנח דרכו העברנית. ברם, במקרה דנן, במהלך חלוף הזמן מאז מתן גזר הדין הראשון - הסתבך הנאשם בעבירות נוספות, ואף הסלים והרחיב פעילותו העברנית, תוך מעבר לתחום עבירות הרכוש ועבירות בכלי רכב.

שנית, במקרה דנן - חלוף הזמן נבע, רובו וכולו, מאי התיצבות הנאשם לדיונים ואף אי התיצבותו בפני גורמי הערכה השונים, באופן עקבי. הנאשם שב ולא התיצב אפילו לאחר שנעצר בצו הבאה וניתנה לו הזדמנות נוספת, כאשר הבטיח קבל בית המשפט להתיצב במועד.

למעשה, אין אלא לומר כי הנאשם היתל בבית המשפט, כאשר בכל פעם שדחקה השעה - התיצב לדיון כלשהו על מנת להפיס הדעת, אך לאחר מכן - שב לסורו.

התנהלות הנאשם בבית המשפט מעידה אף היא על יחסו כלפי רשויות החוק, כפי שעולה גם ממעשי העבירה שעבר כנגד השוטרים.

למעשה, השיקולים שנלקחו לטובת הנאשם בעת מתן גזר הדין הקודם - אינם רלוונטיים עוד.

הנאשם אינו עובד עוד במקום קבוע כפי שהוצג בעת שמיעת פרשת העונש בפעם הקודמת, ואין עוד בנמצא פרוגנוזה שיקומית מטעם שירות המבחן.

לזכות הנאשם יש לקחת הודאתו באשמה, העומדת בעינה, וכן העובדה, כי בעת שעבר העבירות נושא תיק זה - לא נרשמו לחובתו הרשעות בעבירות קודמות.

כאמור, מתחם הענישה שנקבע בגין העבירות עולה, ברף העליון שלו, על המתחם שקבעו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון שגובש, בו הגבילה עצמה התביעה לעתירה למאסר בן 6 חדשים בפועל.



אמנם, על פי ההסדר המקורי, נתאפשר לנאשם לרצות העונש בדרך של עבודות שירות, אם ימצא מתאים, ואולם, לנוכח מעצרו עד תם ההליכים בתיק אחר (אשר בהעדר נתונים על הרשעתו בדין - לא ילקח בחשבון) - דרך זו של ריצוי המאסר אינה רלוונטית עוד.

לנוכח התנהלותו של הנאשם אשר הוכיח - כי אינו מנצל ההזדמנות השיקומית - נדרש בית המשפט, בהתאם לדין, להטיל על הנאשם עונש חלופי.

היות שבגזר הדין המקורי הוטלו על הנאשם גם ענשים נוספים לעונש השל"צ, בדמות מאסר מותנה וקנס בן 5,000 ₪ - הרי בהתאם להוראות סעיף 71ד(3) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, על בית המשפט לקבוע העונש החלופי בהתחשב ביתר רכיבי הענישה שהוטלו על הנאשם במסגרת גזר הדין המקורי.

בנסיבות המתוארות, מוצא בית המשפט, כי עתירת התביעה, במסגרת ההסדר, למאסר בפועל בן 6 חדשים - היא הראויה ומשקפת את חומרת העבירות מחד, כלעומת נתוניו האישיים של הנאשם, לרבות יחסו לעבירות, ערכיו ומידת הסיכון הנובעת ממעשיו.

עונש זה, שהינו בחלק התחתון של מתחם הענישה (אם גם לא ברף התחתון ממש), יש בו כדי ליקח בחשבון השיקולים לקולא העומדים לטובת הנאשם.

לנוכח רכיבי ענישה הנוספים שנגזרו בגזר הדין המקורי, ובהינתן כי הנאשם שילם את הקנס שהוטל עליו - אין בית המשפט מוצא לקבל עתירת התביעה להוסיף ולהשית על הנאשם עונש מאסר מותנה בשנית או עיצום כספי נוסף.

סוף דבר, לאחר שבית המשפט שמע טענות הצדדים ועיין בתסקירים ובראיות לעונש, גוזר על הנאשם, חלף העונש שהוטל בסעיף ד' לחלק האופרטיבי בגזר הדין המקורי - מאסר בן 6 חדשים לריצוי בפועל, החל מיום מתן גזר הדין, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם בגין תיק זה (ולא תיקים אחרים), ובמצטבר לכל עונש מאסר אחר אותו מרצה הנאשם.

אין שינוי ביתר רכיבי הענישה בגזר הדין המקורי.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, כ"ט תמוז תשע"ה, 16 יולי 2015, במעמד הצדדים.